

Церковняк-Городецька Олеся Георгіївна,
*кандидат філологічних наук, викладач,
кафедра військово-гуманітарних дисциплін,
Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації
імені Героїв Крут*

СУЧАСНА ВОЄННА ЛІТЕРАТУРА ЯК СКЛАДОВА ШКІЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Про навчальні програми з української літератури та мови написано чимало статей, досліджень, дисертацій, розвідок, есе, проте саме сьогодні шкільний курс української літератури має бути доповнений окремим розділом воєнної літератури, а російсько-української війни.

Література одна з найперших гуманітарних дисциплін, яка є дзеркалом усіх культурологічних, політичних, суспільних процесів. Саме зараз формується та кристалізується майбутня українська літературна еліта, яка постала на буремних хвилях російсько-української війни. Значна частина авторів – активні учасники бойових дій, “живі письменники”, які є військовослужбовцями.

Однак ми не повинні забувати проте, що воєнна література – це багатогранний пласт емоцій, інформації та потужне джерело виховання національно-патріотичного духу школярів. Наступні десятиліття ми повинні посилити та поглибити національно-патріотичне виховання у школах (матеріал Лариси Денисенко «Право на пам'ять») і саме в цьому нам допоможе воєнна література, яка є потужним засобом боротьби в інформаційній війні.

Варто акцентувати увагу і на аудиторію читання цієї літератури, бо йдеться про дітей, а саме, які зазнали втрат, зокрема житла, батьків чи батька, тобто пережили будь-які травматичні події. Тут важлива співпраця педагога-словесника та шкільного психолога (майстер-класи, розробки, проекти Т, Світлани Ройз). Як говорити з дітьми про емоції, про війну, про смерть – ці всі проблеми постають поруч з вивченням воєнної літератури.

Наступним потужним ядром воєнної літератури є її тематика, бо це література не лише про кишки, кров, біль – це величезний спектр почуттів та дій, емоцій йдеться про місце людини на війні, про пошук свого призначення,

своєї місії, про дружбу, про подвиг, про пам'ять, про національну гідність, про обов'язок, про родину, стосунки батьків та дітей, кохання врешті решт про творчість на війні в окопах і бруді, холоді здатність бачити прекрасне, радіти життю. Це з'ясування стосунків людини зі смертю, страхом та любов'ю до життя. Це про майбутні мрії та про втрати пошук нових сенсів. Це про гумор та людяність. Окрему сторінку складають твори про тварин на війні, про взаємодію тварин та людей в екстремальних ситуаціях.

Українська війна – це про людяність та про захист свого дому, свого щастя, свого майбутнього. Українська армія – це армія вільних людей, людей освічених, розумних, емпатичних, готових до самопожертви заради батьківщини.

І все перелічене, згадане потребує опрацювання, осмислення, класифікації та розвитку, а найголовніше, щоб твори наших героїв знайшли дорогу до молодих, юних читачів, бо саме вони є прикладом гідності, мужності та віри у нашу Україну.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Лариса Денисенко. URL: <https://www.dw.com/uk/larisa-denisenko-pravo-na-pamat/a-66655342>
2. Світлани Ройз «Таємниця Життя та смерті» Видавництво Старого Лева, 2021р.
3. Тетяна Стус. URL: <https://nus.org.ua/articles/chomu-dity-ne-chytayut-i-shho-z-tsym-robyty-porady-vid-dytyachoyi-pysmennytsi-tetyany-stus/>

Юркова Оксана Федорівна,
учитель української мови та літератури
ЗОШ I-III ступенів №6,
Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району Полтавської області

«ЗАХАР БЕРКУТ» – ІСТОРІЯ ПРО МИНУЛЕ З ВІДГОЛОСОМ ПРО МАЙБУТНЄ

Виховання в молодого покоління почуття патріотизму, відданості справі зміцнення державності, активної громадянської позиції нині визнані проблемами загальнодержавного масштабу. Василь Сухомлинський зазначав,